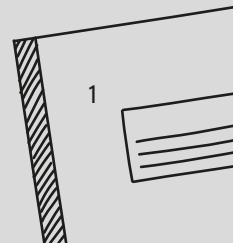

INTERPRETACE HISTORICKÝCH DOKUMENTŮ

metodický list

Anotace

V projektu se pravděpodobně setkáte s dokumenty týkajícími se vašeho pamětníka a s dobovými archiváliemi. Tyto dokumenty je potřeba nejen pročíst, ale především interpretovat, tj. zamyslet se nad dobou jejich vzniku a společenským kontextem, kdo byl jejich autorem, za jakým účelem byly vytvořeny, zda v nich mohou být záměrné i nezáměrné chyby. Jaké jsou typy pramenů? O čem pramen vypovídá?

Cílová skupina

Žáci 8. a 9. tříd ZŠ

Vzdělávací cíle

- Žáci se seznamují se dvěma konkrétními historickými dokumenty.
- Žáci vyhledají informace z dokumentů a zasazují je do historického kontextu.
- Žáci hledají význam pojmu „germanizace“ a pojmenovávají některé z jejich cílů.

Počet účastníků

Zapojené týmy / celá třída

Kompetence

Komunikace v mateřském jazyce, práce s digitálními technologiemi, schopnost učit se, sociální dovednosti

Časová dotace

15–20 minut

Pomůcky

Pracovní list pro každého žáka, možné využití dataprojektoru/interaktivní tabule, psací pomůcky

Postup

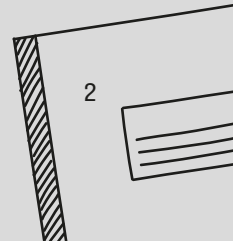
Pracovní list poslouží jako informace pro pedagoga, nakolik žáci dokážou pracovat s historickými dokumenty. Doporučujeme, aby žáci řešili úkoly 1 a 2 samostatně, úkol 3 ve dvojicích či trojicích.

Rozdejte žákům pracovní listy, pro každého jeden. Uveďte aktivitu tím, že žáci dostávají do ruky dvě vysvědčení, která pro nás dnes představují historické dokumenty. Jejich úkolem bude s pomocí pracovního listu vyčíst z vysvědčení co nejvíce informací a zasadit je do historického a společenského kontextu. Některé úkoly budou plnit samostatně, některé ve dvojicích či trojicích.

INTERPRETACE HISTORICKÝCH DOKUMENTŮ

metodický list

Úkol č. 1

Žáci si přečtou dvě vysvědčení z různých období Protektorátu Čechy a Morava, vročí si je a pokusí se je zasadit do historického kontextu: zamyslí se, co se v té době dělo na našem území, v Evropě a ve světě. Měli by si samostatně vzpomenout alespoň na čtyři události. Obě vysvědčení je možné promítnout na interaktivní tabuli nebo pomocí dataprojektoru (půjde spíše o ilustraci, protože pravděpodobně nebude dobře čitelné).

Příklady událostí z období září 1938 až červen 1944, ze kterých pocházejí vysvědčení

- Mnichovská dohoda a následné okleštění Československa o pohraničí
- Vznik Protektorátu Čechy a Morava, odtržení Slovenska a vyhlášení Slovenského štátu
- Vypuknutí druhé světové války v Evropě
- Okupace států západní Evropy Německem
- Dělení Polska
- Bitva o Británii
- Japonský útok na Pearl Harbor a vstup USA do války
- Napadení SSSR Německem
- Atentát na Heydricha a heydrichiáda
- Vyhlazení Lidic a Ležáků
- Protižidovská nařízení v protektorátu
- Holocaust, zřízení vyhlazovacích táborů a deportace evropských Židů
- Vylodění Spojenců v Normandii

Úkol č. 2

Žáci si dokumenty dobře prohlédnou. Zaměří se zejména na to, co je v nich neobvyklé a v čem se navzájem liší. Co podstatného se z dokumentů mohou dozvědět o době jejich vzniku? Zkusí vypátrat co nejvíce informací.

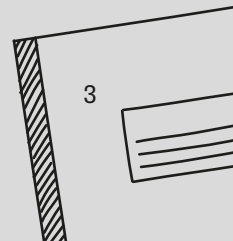
Žáci zapisují své poznatky do tabulky v pracovním listu a zdůvodňují si, o co se v tomto procesu opírají.

Co se můžeme z dokumentů dozvědět? Co podstatného nám vypovídají o době svého vzniku?	Proč si to myslím? Jak jsem to zkoumáním dokumentů zjistil/a?
Př.: Eva pocházela z Prahy. Když vypukla válka, bylo jí 7 let a nastupovala právě do druhé třídy.	Tyto informace jsou v hlavičce její školní zprávy.
Př. V roce 1943 byly úřední dokumenty psány německo-česky. Němčina se tedy zřejmě musela používat jako úřední jazyk.	Eduardovo vysvědčení ze školního roku 1943/44 má kolonky v němčině a češtině

INTERPRETACE HISTORICKÝCH DOKUMENTŮ

metodický list

Úkol č. 3

Třetí úloha je do značné míry založena na úvaze a přemýšlení, proto je lepší, budou-li žáci moct o svých názorech debatovat.

Hledají vysvětlení pojmu germanizace a vzpomínají si na příklady, které znají z filmů, seriálů, literatury nebo dalších zdrojů.

Poté hledají příklady germanizace v předkládaných vysvědčeních.
Na závěr se zamyslí, jaký mohl být cíl germanizace.

Reflexe

Reflexe vlastní práce: Jak se vám s dokumenty pracovalo? Co pro vás bylo nejobtížnější?

Jak se vám podařilo obtíže překonat? Co jste se dozvěděli nového?

Přemýšlení o dalším využití získaných poznatků pro projekt: K čemu nám mohou posloužit historické dokumenty? Znáte nějaké příklady dalších dokumentů?

Doprovodné materiály

Pokud byste chtěli seznámit žáky s životními osudy někdejších dětí, jejichž vysvědčení měli k dispozici, můžete zde:

www.pribehynasichsousedu.cz/praha-10/praha-10-20172018-praha-10/sankotova-eva

